

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת ליאת בנמלך

התובעות

1. עיריית ירושלים
 2. פנינה מנס
 3. טובה שנקולבסקי
 4. מוריה מאיר
 5. מיה קלין
- באמצעות בא-כוחן עו"ד אשר עמרם

נגד

הנתבע

מימון אברג'ל
באמצעות בא-כוחו עו"ד ארקדי פולונסקי (מטעם הלשכה
לסיוע משפטי)

פסק דין

1. בתביעה שבכותרת, אשר הוגשה בידי עיריית ירושלים (להלן: **העירייה**) וארבע עובדות
- 2 סוציאליות שהועסקו בתקופה הרלבנטית באגף לשירותי רווחה של העירייה, עותרות התובעות
- 3 לפיצוי בסכום כולל של 500,000 ש"ח, בגין פרסומים אותם פרסם לפי הנטען הנתבע ברשת
- 4 ה"פייסבוק" (Facebook).
- 5 העובדות הצריכות לעניין ושעונות הצדדים
6. הנתבע ובנותיו טופלו על ידי האגף לשירותי רווחה בעירייה. בין היתר התנהלו בשנים 2014-
- 7 2015 הליכים להוצאת צו נזקקות לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 ביחס לאחת
- 8 מבנותיו של הנתבע, אשר היתה קטינה באותה עת.
- 9 הנתבע התנגד להוצאת צו הנזקקות ולעמדת גורמי הרווחה בעיריית ירושלים ביחס לצעדים
- 10 בהם ראוי היה לנקוט. הדברים הסלימו עד כדי דברי איומים אותם השמיע הנתבע ביום 22.12.2015.
- 11 באוזניה של התובעת 2, אשר שימשה כמנהלת לשכת הרווחה בארמון הנציב, ביחס אליה וביחס
- 12 לתובעת 3 (הנתבע הורשע בעבירת איומים, בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן, ביום 6.4.2016,
- 13 ת.פ. 2230-01-16).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 לטענת התובעות בתקופה בה התנהלו ההליכים פרסם הנתבע ברשת הפייסבוק עשרות
2 פרסומים ביחס אליהן, הכוללים דברי לשון הרע, ובתביעה דגן מבקשות התובעות פיצוי על שבעה
3 פרסומים, שלטענתן הם הפוגעניים ביותר, אותם פרסם בתקופה שבין 20.12.2015 לבין 21.2.2016.
4 לטענת התובעות הפרסומים מושא התביעה מהווים לשון הרע, בהתאם לחוק איסור לשון הרע,
5 תשכ"ה-1965 (להלן: **חוק איסור לשון הרע או החוק**).

6 3. נוכח חשיבות הדברים לענייננו אפרט את לשון הפרסומים הנטענים שבמוקד ההליך
7 כלשונם. ואלו הפרסומים הנטענים כפי שפורטו בכתב התביעה וסומנו בדיון ההוכחות (הפרסומים
8 יובאו כפי שהם, הטעויות במקור):

9 א. הפרסום הראשון - הודעה מיום 20.12.2015 בדף הפייסבוק של מתנ"ס גבעת זאב, בה
10 נכתב כך:

11 "חוטפת ילדים אורסת משפחות זהירות ממנה הילדה ברחוב
12 בגלל האישה הזו הוכחות של מסרת מידע לנחקרים שיבוש הליכי
13 משפט הבלה מהיסוד 0509866663 הוכחות מימון מוריה מאיר
14 גרה בגבעת זאב".

15
16 ב. הפרסום השני - פוסט מיום 21.12.2015 בדף הפייסבוק של הנתבע, בו נכתב:

17 "מוריה חוטפת ילדים וטובה אתם יודעים כי ברחה כי לא טוב לה
18 בפנמיה הכירה נערות שסיפרו לה על זולות בירושלים מה אתם
19 מעדים ברחוב במקום שתהיה אצלי נבלות סרחות מוריה טובה
20 וראש הנחש פנינה שתקברי אמן מה שעוללת לי וללדתי זוהי
21 שגרמו לבתי לברוח מהפנמיה בגלל סמים שיש במקום וכמו
22 כלבים הזזו פנינה הנבלה ומוריה החוטפת ילדים וכמובן טובה
23 שלקחה 500 שקל כדי שאני יוכל לראות את ילדתי מושחתתתתת
24 וכמובן המפלצת מיאה קלין כל מי שחוטפת ילדים הו מפלצת
25 גרמניה".

26
27 לפרסום זה צורפו תמונות של התובעות 2-5.

28
29 ג. הפרסום השלישי - שני פוסטים מיום 13.1.2016 בדף הפייסבוק של הנתבע, בהם נכתב:

30 "חוטפת ילדים בשירות החוק מוריה מאיר דוב גרונר ירושלים..
31 הורסת משפחות".

32
33 "מוריה מאיר בביקור לראות כמה חוטרת והורסת בתיים".

34
35 לפרסום צורפו תמונות של התובעות 4.

36 ד. הפרסום הרביעי - פוסט מיום 27.1.2016 בדף הפייסבוק של הנתבע, בו נכתב:

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 "מוריה מאיר שלמתי 500 שקל שהי תצא מהתיק וכחה היי
2 שלמתי התיק עבר לטובה גם כדי שתצא מהתיק וכחה היי שלמתי
3 התיק עבר להבא"
4

5 לפרסום צורפה תמונה של התובעת 4.

6 ה. הפרסום החמישי - פוסט מיום 28.1.2016 בדף הפייסבוק של הנתבע, בו נכתב:

7 "זוהי מוריה מאיר נתתי בקשה 500 שקל כדי לצאת מהתיק וכחה
8 היא שלמתי חמש מאות יצא מהתיק נבלה סרוחה חוטפת ילדים
9 גבת זאב גרה שיזהרו ממנהההההה".
10

11 לפרסום צורפה תמונה של התובעת 4.

12
13 ו. הפרסום השישי - פוסט מיום 21.2.2016 בדף הפייסבוק של הנתבע, בו נכתב:

14 "מוריה מאיר קיבלה 500 שקל כדי לצאת מהתיק ועים האיתי
15 מדבר היי מטפלים בילדה השניה שלי ומתעללים גי כחה אמרה
16 בעלת הבית רווחה פנינה מנס".
17

18 לפרסום צורפה תמונה של התובעת 4.

19 ז. הפרסום השביעי - פוסט מיום 30.1.2016 בדף הפייסבוק של הנתבע, בו נכתב:

20 "מקווה שמוריה חוטפת הילדים תשנה את פניה כי חיבוק הדב
21 מוכרים הם בו".
22

23 4. התובעות טוענות כי פרסומים אלו כולם פורסמו על ידי הנתבע, וכאמור לטענתן מהווים
24 הם לשון הרע בהתאם לחוק איסור לשון הרע.

25 התובעות טוענות כי גם תאגיד יכול לתבוע מכוח חוק איסור לשון הרע, כולל לפיצוי ללא
26 הוכחת נזק. בענייננו, כך נטען, כתוצאה מן הפרסומים נגרם לעיריה נזק עצמאי של פגיעה בתדמיתה
27 - לפי הטענה מתוך ההודעות ניתן ללמוד בבירור כי מדובר בעובדות רווחה וידוע לכולי עלמא כי
28 אלו עובדות בעירית ירושלים - ובנוסף נגרם לה נזק נוכח הפגיעה שהפרסומים עשויים לגרום
29 לעבודתם של עובדי העיריה (חשש מ"אפקט מצנן"). עוד הדגישו התובעות כי עובדות העיריה,
30 התובעות 2-5, תובעות בהליך זה גם באופן אישי וגם מתוקף מעמדן כעובדות ציבור.

31 התובעות טוענות כי תוכן הפרסומים כולל הכפשות ומילים פוגעניות, ובנוסף כוללים
32 הפרסומים הצגה של עובדות העיריה כלא מקצועיות ואף כמבצעות עבירות פליליות (נטילת שוחד).
33 התובעות הוסיפו כי בעקבות הפרסומים הן הרגישו נרדפות, וכי לא ניתן לנתק את הפרסומים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 מהקשר הדברים הכללי ומהתנהלותו הכללית של הנתבע כלפיהן, אשר אף עלתה כדי עבירה פלילית
2 של איומים.

3 בהתייחס להיקף הפרסום מוסיפות התובעות כי מעבר לפרסומים עצמם ביצע הנתבע
4 "שיתופים" (Share) של הפרסומים, וגם בכך יש משום פרסום, וכי מכמות ה"חיבובים" (Like),
5 ניתן ללמוד על עוצמת החשיפה והיקפה. עוד הדגישו התובעות כי הפרסומים עודם קיימים
6 בפייסבוק גם היום, ולא הוסרו גם לאחר הגשת התביעה, והנתבע אף הוסיף לבצע פרסומים נוספים.

7 עוד טוענות התובעות כי מכך שמדובר ברצף פרסומים לאורך תקופה ניתן ללמוד כי אלו
8 בוצעו "בכוונה לפגוע", ולא מתוך להט הרגע. כן טוענות התובעות כי ההגנות להן טען הנתבע לא
9 הוכחו. ביחס להגנה "אמת דיברתי", לה טען הנתבע, נטען כי מעדותו עלה בבירור כי אין כל יסוד
10 לטענה בדבר נטילת שוחד ופגיעה בטוהר המידות. עוד נטען כי נוכח התוכן המכפיש של הפרסומים
11 והעלבונות וההשמצות שהם כוללים, אין בידי הנתבע לחסות תחת הגנת תום הלב, או לטעון כי
12 מדובר בהבעת דיעה גרידא.

13 בהינתן האמור עותרות התובעות להורות על פיצוי הולם ומרתיע בגין פרסום לשון הרע
14 (כפל פיצוי בגין פרסום "בכוונה לפגוע" בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע, ולחלופין פיצוי
15 מכוח סעיף 7א(ב) לחוק), על פיצוי בגין הנזק הלא ממוני, וכן להורות על הסרת הפרסומים
16 והתנצלות של הנתבע. לבסוף טענו התובעות כי יש להורות על פיצוי גם מכוח חוק הגנת הפרטיות,
17 תשמ"א-1981, נוכח פרסום השמות והתמונות של התובעות 2-5.

18 5. הנתבע טוען כי דין התביעה להדחות.

19 לטענת הנתבע עובדות הרווחה של העיריה ניהלו נגדו מלחמת חורמה להוצאת בתו מן
20 הבית, והיא אכן הוצאה מביתו, עד שלבסוף לאחר "מלחמה" שניהל הושבה היא לביתו. במהלך
21 אותה תקופה, כך נטען, אכן פרסם בדף הפייסבוק שלו מספר פוסטים בהם התייחס למתרחש. עם
22 זאת טוען הנתבע, כי הפרסום הנטען בדף הפייסבוק של מתנ"ס גבעת זאב (הפרסום הראשון) לא
23 בוצע על ידו.

24 הנתבע טוען כי יש לדחות את תביעת העיריה לפיצוי. לטענתו העיריה כלל לא נזכרת באיזה
25 מן הפרסומים באופן ישיר, ומשכך לא ניתן לומר כי יש בהם להביש את העיריה עצמה או לפגוע
26 בתדמיתה. כן נטען כי מדובר בתביעה לכפל פיצוי על אותו הפרסום - פעם לטובת התובעות 2-5
27 ופעם לטובת העיריה - ואין מקום להיעתר לכך.

28 עוד טוען הנתבע כי טענות התובעות לעניין היקף החשיפה לא הוכחו, שכן לא ניתן לדעת
29 כמה אנשים צפו בפועל בפרסומים, ומכל מקום לא ניתן להתייחס "לדבריו של אב מיואש בדף
30 הפייסבוק הפרטי שלו" כאל פרסום בעתון, וכי אין לקבל את טענות התובעות ביחס לעוצמת הפגיעה
31 בשם הטוב.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 הנתבע מוסיף וטוען כי מתקיימות לגביי הגנת אמת הפרסום שבסעיף 14 לחוק איסור לשון
2 הרע, וכן הגנת תום הלב, בהתאם לחלופות שבסעיפים 15(2) - 15(7) לחוק. לטענת הנתבע כל המידע
3 הכלול בפרסומים, כולל הנטען לעניין סחיטת כספים ממנו, הוא אמת, והוא טוען בהקשר זה כי
4 לדרישת התובעות 2-5 הוא שילם כסף במעטפות, והכל על מנת שיעזבו את הטיפול בתיק שלו ועל
5 מנת להציל את בתו. עוד טוען הנתבע כי אין לראות בפרסומים משום מעשים בזדון שתוכננו מראש,
6 אלא במעשים שבוצעו מתוך ייאוש, במטרה למנוע את הוצאת בתו מהבית.

7 הנתבע מוסיף כי בפועל לא היתה פגיעה ממשית בתובעות 2-5, אשר נשארו באותו תפקיד
8 וחלקן אף התקדמו בתפקידן. לחלופין טוען הנתבע כי ככל שיפסק פיצוי, יש לפסוק סכומים מתונים
9 בהתחשב במצבו האישי וברקע הדברים, וכי יש לערוך איזון שונה לגבי כל אחת מן התובעות 2-5
10 בהתאם לכמות ההודעות ותוכןן.

11 עוד טוען הנתבע כי יש לדחות את הבקשה לפיצוי מכוח חוק הגנת הפרטיות, בציינו כי חוק
12 זה לא נזכר בפרק הסעדים שבכתב התביעה, וכי מכל מקום התמונות המופיעות בפרסומים לא
13 צולמו במקום פרטי, כי אם במקומות בהם יש גישה לקהל הרחב (כגון בבית המשפט).

14 לבסוף, במסגרת סיכומיו נתן הנתבע הסכמה להסרת הפרסומים המופיעים בדף הפייסבוק
15 שלו.

16 6. נוכח רגישות האירועים שעמדו ברקע הפרסומים מושא התביעה, סברתי כי מוטב היה לו
17 הליך זה היה מסתיים בהסכמה של הצדדים, ונעשו על ידי מספר נסיונות להביא את הצדדים
18 להסכמה לסיום ההליך. אולם לצערי, נסיונות אלו לא צלחו, ויש להכריע אפוא בתובענה.

דיון

19
20 7. כפי שתואר לעיל, התובענה הוגשה בענייננו על ידי עיריית ירושלים עצמה, וכן על ידי ארבע
21 עובדות אשר עבדו בתקופה הרלבנטית באגף הרווחה בעירייה, וזאת בגין שבעה פרסומים. ששה מן
22 הפרסומים מופיעים בדף הפייסבוק של הנתבע (אותם אין הוא מכחיש כי פרסם) ופרסום אחד
23 מופיע בדף הפייסבוק של מתנ"ס גבעת זאב (אשר הנתבע מכחיש פרסומו).

24 להלן אבחן האם פרסומים אלו מהווים "פרסום לשון הרע", כהגדרתו בחוק איסור לשון
25 הרע (לשלבם לבחינת קיומה של עוולה לפי חוק איסור לשון הרע ראו ע"א 6903/12 **Canwest**
26 **Global Communications Corp** נ' עזור, פסקה 19 (22.7.2015)).

27 פרסום לשון הרע

28 8. תחילה ליסוד הפרסום, כהגדרתו בחוק. סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע קובע כך:

29 "א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס,
30 לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-07-21120 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:
(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע".

ברע"א 1239/19 שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ (8.1.2020) (להלן: עניין שאול), עמד בית המשפט על כך שהגדרה למונח פרסום שבסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע היא "רחבה וטומנת בחובה התייחסות לפרסום שנעשה בדרכים רבות, החל מדרכים "מסורתיות" של פרסום בעל-פה, בכתב או בדפוס, דרך אמצעים מופשטים יותר של ציור, תנועה וצליל, וכלה ב"כל אמצעי אחר" (סעיף 2(א) לחוק). לפי סעיף 2(ב) לחוק, לצורך ההגדרה "פרסום" די בכך שלשון הרע הגיעה לאדם אחד מלבד הנפגע (בנסיבות שבהן מלכתחילה הייתה מיועדת לעוד אדם זולתו), וכאשר לשון הרע היא בכתב, די בכך שכתב זה עשוי היה להגיע לאדם אחר זולת הנפגע".

בהמשך לכך קבע בית המשפט כי בכל הנוגע לפרסום ברשת חברתית, אשר כידוע פוטנציאל החשיפה שלו הוא ככלל רחב היקף, הרי ש"בשלב זה של התפתחות הפסיקה לא יכול להיות ספק כי פעולה ישירה של כתיבת 'סטטוס' או 'פוסט' ברשת החברתית היא אכן פרסום כמובנו בחוק, ועל כן עשויה להקים עילה לתביעה ככל שיש בו משום לשון הרע" (פסקאות 41-42 לחוות דעתה של כב' השופטת ד' ברק-ארז. כן ראו רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.2018)).

הפוסטים בדף הפייסבוק של הנתבע, וכן ההודעה בדף הפייסבוק של מתנ"ס גבעת זאב, מהווים אם כן "פרסום" כהגדרתו בחוק.

9. הנתבע למעשה לא חלק על קביעה זו, אלא העלה טענה עובדתית ולפיה הפרסום הראשון, ההודעה בדף הפייסבוק של מתנ"ס גבעת זאב, לא פורסם על ידו.

בעדותו טען הנתבע בהתייחס לפרסום הראשון "זה לא קשור אלי וגם לא האתרים האחרים. פרסומתי אך ורק בפייסבוק שלי. ... זה לא אני, בטח עשיתם צילום מסך ... לא העליתי את זה. חד וחלק" (עמוד 27 שורות שורות 21-32 לפרוטוקול).

ואולם, על יסוד כלל החומר שלפניי סבורה אני כי במאזן ההסתברויות נוטה הכף למסקנה כי גם הפרסום הראשון בוצע על ידי הנתבע. המדובר בהודעה שנכתבה בשמו של הנתבע וליד שמו מופיעה תמונתו. תוכן ההודעה דומה לתוכן הפוסטים הנוספים שפרסם הנתבע, גם לדבריו, בדף הפייסבוק שלו, וכך גם הסגנון, וקיימת גם סמיכות זמנים לפוסטים האמורים, לדיון שנערך בעניינה של בתו בהליך הנזקקות (כחודש לאחר אחד הדיונים), ולאירוע האיומים אשר לגביו התנהל הליך פלילי. כן יצוין כי בגוף ההודעה מופיע מספר הטלפון של הנתבע (כפי שצוין על ידי ב"כ הנתבע בדיון,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 עמוד 31 שורות 25-26 לפרוטוקול). עוד אוסיף כי טענת הנתבע לפיה התובעות "זייפו" את ההודעה
 2 נטענה בעלמא וללא כל הוכחה, והיא אף אינה סבירה, בהינתן שהתובעות ביקשו למנוע פרסומים
 3 מכפישים לגביהן. כמו כן, טענת הנתבע כי "עשיתם צילום מסך" אינה ברורה, ודומה כי עולה ממנה
 4 כי הנתבע כלל פרסום זהה במקום אחר, אך הטענה לא פורטה ולא הובהרה. בסיכומם של דברים
 5 דומה בעיני כי על יסוד כלל הראיות שהוצגו לפניי, ניתן לקבוע, במאזן ההסתברויות, כי גם הפרסום
 6 הראשון, כמו יתר הפרסומים, בוצע על ידי הנתבע (ראו והשוו ת.א. 13036-07-14 גולן נ' שם טוב,
 7 פסקאות 19-41 (15.6.2016) (להלן: עניין גולן)).

8 10. אוסיף כי בדיון ההוכחות טענו התובעות לקיומם של פרסומים נוספים וכן ל"שיתופים" של
 9 הפרסומים הקיימים (ת/1 ות/2 שהוגשו בדיון). לעניין ביצוע שיתוף של פוסט ברשת חברתית
 10 (Share) נקבע בפסק הדין בעניין שאול, כי יש לראות בפעולת השיתוף כ"פרסום" הבא בגדרי חוק
 11 איסור לשון הרע, ואשר עשוי להקים עילת תביעה נגד משתמש המשתף תוכן עוולתי (פסקה 43
 12 לחוות דעתה של כב' השופטת ד' ברק-ארז). אולם ההודעות הנוספות וביצוע שיתוף, אשר נטענו
 13 על ידי התובעות, לא נכללו בכתב התביעה הגודר את המחלוקות בין הצדדים, והתובעות אף לא
 14 צירפו את הפרסומים הנוספים הנטענים לראיותיהן, כי אם ביקשו להגישן לראשונה בדיון
 15 ההוכחות. לפיכך פרסומים נטענים אלו אינם חלק מגדר המחלוקת שלפניי, ויש לבחון את טענות
 16 הצדדים ביחס לשבעה הפרסומים שפורטו בכתב התביעה.

17 11. מכאן יש לבחון האם הפרסומים האמורים כללו תוכן המהווה "לשון הרע".

18 "לשון הרע" מוגדר בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע כ"דבר שפרסומו עלול -

- 19 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה,
 20 לבוז או ללעג מצדם ;
 21 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים
 22 לו ;
 23 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה
 24 אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו ;
 25 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו,
 26 מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו ;

27
 28 בסעיף זה 'אדם' - יחיד או תאגיד ; ..."

29
 30 על מהותו של ביטוי המהווה "לשון הרע" עמדה כב' השופטת א' פרוקצ'יה בפסק הדין בע"א
 31 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (4.8.2008) (להלן: עניין נודלמן), שם קבעה כך :

32
 33 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול לפגוע בנכס היקר ביותר
 34 לאדם - שמו הטוב וכבודו כאדם בעיני עצמו ובעיני זולתו. היא
 35 ביטוי העלול להכתים את אישיותו בעיני הזולת, ולפגוע בביטחונו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 הפנימי גם כלפי עצמו. היא דבר העלול להרוס במחי יד, וכהרף
 2 עין, שם טוב שנבנה ועוצב במשך שנים רבות באופן שלא ניתן
 3 להחזירו לקדמותו, וכל פיצוי כספי לא ייטיב באופן אמיתי את
 4 הנזק שנגרם. פגיעתה של הדיבה רעה לא רק כלפי מושא לשון הרע
 5 עצמו, אלא גם כלפי סביבתו הקרובה - משפחתו, ילדיו וידידיו.
 6 היא עלולה לפגוע קשות בנפש האדם, וכן בעיסוקו ובמעמדו
 7 החברתי והכלכלי. היא עלולה לפגוע פגיעה ללא תקנה בטעם חייו
 8 ובאיכות חייו.

9
 10 הגדרת 'לשון הרע' הקבועה בחוק הינה הגדרה רחבה, הנבחנת
 11 בהתאם לסטנדרט אובייקטיבי של האדם הסביר (ענין
 12 הרציונליזציה, והמקורות שם). ההגדרה מורכבת מארבע חלופות,
 13 שהראשונה בהן מהווה סעיף סל, ובאחרות ישנו מימד ספציפי
 14 יותר.

15 ...

16
 17 אמירות מהוות לשון הרע כאשר קיימת אפשרות אובייקטיבית כי
 18 פרסומן עלול להביא להשפלתו של אדם, או לעשותו מטרה
 19 לשנאה, בוז או לעג מצד הבריות. משמעות האמירות נלמדת
 20 מתוכן, והן מתפרשות על פי מובן הרגיל והטבעי בהתאם לאמות
 21 מידה אובייקטיביות. אמת המידה לבחינת האמירה כלשון הרע
 22 אינה תלויה בכוונת המפרסם, או באופן בו הובן הפרסום על ידי
 23 הנפגע (ע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה חסון, פד"י נו(2) 607 (2002)
 24 (להלן: ענין אפל), פסקה 2). על פי המבחן האובייקטיבי, נבחנת
 25 ההשפעה שיש לאמירות על ההערכה לה זוכה האדם בעיני הציבור
 26 (ע"א 334/89 רבקה מיכאלי נ' בלה אלמוג, פד"י מו(5) 555 (1992)
 27 (להלן: ענין מיכאלי), 562; ע"א 809/89 לוטפי משעור נ' אמיל
 28 חביבי, פד"י מז(1) 1 (1992) (להלן: ענין חביבי), 7). לצורך גיבוש
 29 עוולה בגין לשון הרע, אין צורך להוכיח כי אדם בפועל הושפל או
 30 בווה. די שהפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו (אורי שנהר,
 31 דיני לשון הרע, התשנ"ז-1997 (להלן: שנהר), 121; ע"א 1003/96
 32 מיכאל בן חורין נ' רן לוי, פד"י נו(1) 424 (1998), 434; פרשת בן
 33 גביר, פסקה 6 לפסק דיני) (פסקאות 16 ו-18 לפסק הדין).

34
 35 12. יש לבחון אפוא האם הפרסומים מושא הליך זה מקיימים את אותן מבחן אובייקטיבי, לפיו,
 36 במשקפי האדם הסביר, קיימת אפשרות שהפרסומים היו עלולים להביא להשפלת התובעות
 37 ולבזותן.

38 ביחס לתובעות 2-5, עיון בפרסומים מלמד כי יש להשיב לשאלה זו בחיוב (השיבושים
 39 בפרסומים יתוקנו בסוגריים מרובעים): בפרסום הראשון נכתב לגבי התובעת 4, מוריה מאיר, כי
 40 היא "חוטפת ילדים אורסת [הורסת] משפחות... שבוש הלכי משפט"; בפרסום השני קיימת
 41 התייחסות לתובעות 2-5, וכך נכתב "מוריה חוטפת ילדים וטובה... נבלות סרחות מוריה טובה וראש
 42 הנחש פנינה שתקברי אמן... הזוז פנינה הנבלה ומוריה החוטפת ילדים וכמובן טובה שלקחה 500
 43 שקל כדי שאני יוכל לראות את ילדתי מושחתתתתתתת וכמובן המפלצת מיאה [מיה] קלין כל מי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 שחוטפת ילדים הו [היא] מפלצתתת גרמניה"; הפרסום השלישי נוגע אף הוא לתובעת 4 מוריה
2 מאיר, ונכתב בו בין היתר "חוטפת ילדים בשירות החוק ... הורסת משפחות"; הפרסום הרביעי
3 מתייחס לתובעות 3 ו-4 ונכתב בו כי הנתבע שילם לכל אחת מהן 500 ש"ח כדי ש"יצאו מהתיק" וכך
4 התיק עבר הלאה; הפרסום החמישי מתייחס לתובעת 4, ובו שב הנתבע על דבריו ששילם לה 500
5 ש"ח והוסיף "נבלה סרוחה חוטפת ילדים גבת [גבעת] זאב גרה שיזהרו ממנה"; הפרסום השישי
6 מתייחס לתובעות 2 ו-4, פנינה מנס ומוריה מאיר, ושב על דבריו כי שילם כסף למוריה מאיר והוסיף
7 "ועים [ואם] האיתי [הייתי] מדבר היי [היו] מטפלים בילדה השניה שלי ומתעללים גי [בני] כחה [ככה]
8 אמרה בעלת הבית רווחה פנינה מנס"; והפרסום האחרון מתייחס אף הוא לתובעת 4, בו צוין
9 "מקווה שמוריה חוטפת הילדים תשנה את פניה ...".

10 ניתן לראות בנקל כי ההתייחסות לתובעות 2-5 המופיעה בפרסומים אלו, כוללת מילים
11 וביטויים העשויים, בהתאם לאמת מידה אובייקטיבית, לבזות ולהשפיל, ואף "לפגוע באדם
12 במשרתו". כך היא הטענה כלפי התובעת 4 כי היא הורסת משפחות וחוטפת ילדים, ההתייחסות
13 לתובעת 2 כ"ראש הנחש", הכינוי לתובעת 5 כ"מפלצת" ולכל התובעות כ"מפלצת גרמניה" וכיוצא"ב.
14 כמו כן, לתובעות 3 ו-4 ייחס הנתבע מעשי שחיתות חמורים של נטילת שוחד, וגם בכך יש כדי
15 להשפילן ולבזותן (ראו ע"א 5653/98 פלוס נ חלוץ, פ"ד נה(5) 865, 873 (2001)).

16 אציין כי קיים שוני אמנם מבחינת עוצמת הפגיעה וההיקף לעניין כל אחת מן התובעות 2-5
17 (כאשר ניתן לראות כי מרבית הפרסומים נוגעים לתובעת 4), אך ביחס לכל אחת מן התובעות יש
18 לפחות אמירה אחת שיש לראות בה אמירה פוגענית העלולה להשפיל, והעולה כדי לשון הרע בהתאם
19 לאותו מבחן אובייקטיבי. אעיר בהקשר זה כי הנתבע עמד בסיכומיו על כך שבנוגע לתובעת 3, הגבי
20 טובה שנקולבסקי, לא צוין שם משפחה כי אם שמה הפרטי בלבד. יחד עם זאת, ההתייחסות
21 לתובעת 3 נעשתה (בפרסומים השני והרביעי) ביחד עם ההתייחסות לתובעות נוספות, וניתן להבין
22 מתוך הקשר הדברים כי מדובר במי שעובדות ביחד בשירותי הרווחה, ובנוסף בפרסום השני מופיעה
23 גם תמונה של התובעת 3. על כן, איני סבורה כי יש לומר שבשל איזכור שם המשפחה של התובעת
24 3 אין מדובר בלשון הרע ביחס אליה, אלא כי יש ליתן לנתון זה משקל במסגרת השיקולים
25 הרלבנטיים בקביעת סכום הפיצוי (ולכך אתייחס להלן).

13. נותרה השאלה האם הפרסומים מהווים לשון הרע כלפי התובעת 1, עיריית ירושלים.

27 בהתאם לפסיקה מבוססת רשות מקומית, המהווה תאגיד, רשאית להגיש תביעה מכוח עילה
28 לפי חוק איסור לשון הרע (ראו: רע"א 546/09 לוח שלוש פלוס בע"מ נ' עיריית רחובות, פסקה 5
29 (19.5.2009); ע"א 26767-12-14 (מחוזי באר-שבע) גלילי נ' עיריית אשדוד, פסקה 7 (7.6.2015)
30 (להלן: עניין גלילי)), ועוד נפסק כי ניתן לפצות גם תאגיד על לשון הרע נגדו ללא הוכחת נזק, בגדרי
31 סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע (ראו רע"א 2015/15 פלבסקי נ' חברת פורמייקה בע"מ, פסקה ו'
32 (4.8.2016) (להלן: עניין פלבסקי)). כן אציין כי מסכימה אני לגישה שהובעה בפסיקה, לפיה היות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-07-21120 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

- 1 שנושאי משרה של העירייה הם אורגן של העירייה "ביטוי שמהווה לשון הרע כלפי נושא משרה, באשר
2 הוא נושא משרה וביחס לתפקודו כנושא משרה, מהווה מניה וביה גם לשון הרע כלפי העירייה"
3 (ת.א. 17-10-36860 עיריית כפר סבא נ' נאנס, פסקה 19 (6.5.2020) (להלן: עניין עיריית כפר סבא)).
- 4 אולם דומני כי תנאי לאמור הוא שמתוך הפרסום שבמוקד הדברים ברור כי אותו אדם הנזכר
5 בפרסום הוא אכן נושא משרה בעירייה, גם זאת במשקפי האדם הסביר. בפרסומים דגן לא מופיע
6 הביטוי "עיריית ירושלים", וגם אם מתוך הקשר הדברים ניתן להבין, לפחות מחלק מן הפרסומים,
7 כי מדובר בעובדים של שירותי הרווחה ("בעל הבית רווחה פנינה מנס", "חוטפת ילדים בשירות
8 החוק"), הרי שלא ניתן להבין בקריאה פשוטה באילו עובדי רווחה מדובר, האם מדובר בעובדי
9 רווחה של מדינת ישראל או בעובדי רווחה של רשות מקומית, ואם רשות מקומית - באיזו רשות
10 מקומית מדובר (וראו עדותה של הגב' פוסטולובסקי, עמוד 8 שורות 3-5 לפרוטוקול). התובעות טענו
11 בהקשר זה כי "קהל היעד" של הנתבע מכיר את עובדות הרווחה של עיריית ירושלים ויודע כי מדובר
12 בעובדותיו, אולם לא הוכח לפניי מי באופן קונקרטי נחשף לפרסומים, וממילא לא הוכח כי מי
13 מאותם קוראים יודע באופן ברור כי העובדות הנזכרות בפרסומים הן עובדות של עיריית ירושלים
14 דווקא. לפיכך סבורה אני כי בנסיבות העניין הקונקרטי, לא הוכחה עילת תביעה נפרדת ועצמאית
15 אשר קמה לתובעת 1, עיריית ירושלים.
- 16 המסקנה היא אפוא כי יש בהודעה ובפוסטים שבמוקד ההליך משום "פרסום לשון הרע" כלפי
17 התובעות 2-5 או חלקן, בהתאם לפרסום הרלבנטי, אך כי לא הוכח לשון הרע כלפי התובעת 1 באופן
18 עצמאי.
- 19 מכאן יש לבחון האם מתקיימים תנאי ההגנות לפי חוק איסור לשון הרע.
20 ההגנות לפי חוק איסור לשון הרע
- 21 14. בכתב ההגנה טען הנתבע לקיומן של שורת הגנות - הגנת "אמת הפרסום", שבסעיף 14 לחוק
22 איסור לשון הרע, והגנת תום הלב בהתאם לחלופות שבסעיפים 15(2) עד 15(7) לחוק איסור לשון
23 הרע, ובסיכומיו שב והפנה לנטען בעניין זה בכתב ההגנה.
- 24 לאחר שמיעת טענות וראיות הצדדים מסקנתי היא כי לא הוכחה בענייננו קיומה של איזו מן
25 ההגנות שבחוק.
- 26 א. הגנת אמת הפרסום - בהתאם סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, "תהא זו הגנה טובה שהדבר
27 שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין ציבורי". דהיינו, לצורך הוכחתה של הגנה זו יש להוכיח שני
28 תנאים מצטברים: הוכחה, בהתאם לכלים העומדים לבית המשפט, כי המידע הכלול בפרסום הוא
29 אמת; וכי האינטרס החברתי מצדיק את הכשרת הפרסום הפוגעני. הנטל להוכחת תנאי ההגנה מוטל
30 על הנתבע (ראו עניין נודלמן, פסקה 22). בענייננו לא הרים הנתבע נטל זה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 בכל הנוגע למילים הפוגעניות והמכפישות דוגמת "מפלצת", "הורסת משפחות", ראש
2 הנחש" וכיוצ"ב, מובן כי לא מתקיימים תנאי ההגנה, ודומה כי אין כל צורך להכביר מילים בעניין.
3 מדובר בביטויים פוגעניים, המופנים כלפי משרתות ציבור העובדות בשירותי הרווחה בתפקיד קשה
4 וחשוב, שאין כל קשר בין האמור בהם לבין האמת והם לא נועדו לקידומו של עניין ציבורי כלשהו.
5 אשר לטענה בדבר נטילת שוחד טען הנתבע בתצהירו: "[כ]ל הדברים שפורסמו הם אמת.
6 הדברים פורסמו כי העובדות, התובעות מס' 2-5 סחטו ממני כספים. ... כל הפרסומים הם אמת
7 ואני מצהיר שנתתי בהתאם לדרישת פנינה מנס, מוריה מאיר, טובה שנקולבסקי, ומיה קליין כספים
8 שהועברו במעטפות כדי שהן יעזבו את התיק. לא היתה ברירה כי רציתי להציל את הבת שלי
9 (סעיפים 9 ו-11 לתצהיר). הנתבע שב בעדותו על הטענה כי שילם סכומי כסף לתובעות, ואף הוסיף
10 כי אין מדובר בנטילת שוחד כי אם "בסחיטה באיומים" שכן התובעות 2-5 איימו עליו שאם לא ייתן
11 להן כסף בתו תאושפו בבית חולים לחולי נפש (עמוד 18 שורות 23-26 לפרוטוקול).

12 טענה זו של הנתבע נטענה בתצהירו בכוללניות, ללא פרטים בדבר נסיבות מתן השוחד, ולא
13 נתמכה בראיות כלשהן; וגם הגרסה שפירט בעדותו לא נתמכה בכל ראיה, ואף נפלו בה סתירות
14 ופרכות רבות לגבי פרטים מהותיים ומרכזיים, ובהם, בין היתר, מועד התשלום (לפני או אחרי הדיון,
15 ראו עמוד 18 שורה 33 לפרוטוקול מול עמוד 20 שורה 2 לפרוטוקול); הסכום ששילם בפועל (עמוד
16 18 שורה 24 לפרוטוקול מול עמוד 19 שורה 27 לפרוטוקול); ואופן התשלום בפועל, אשר לגביו ניתן
17 לומר כי מדובר בגרסה מתפתחת (כך למשל לטענת הנתבע "כל אחת מהן קבלה במעטפה על הרכב",
18 ובהמשך ציין כי מדובר בשתי מעטפות על שני רכבים, עמוד 18 שורה 31 לפרוטוקול, עמוד 21 שורות
19 27-36 לפרוטוקול, ועמוד 22 שורות 1-6 לפרוטוקול). עוד יצוין כי הנתבע טען כי לאחר שהסתבר לו
20 כי למרות ששילם את סכומי הכסף רק מוריה מאיר עזבה את הטיפול בתיק, פנה לתובעות בעניין
21 זה ואף הקליט אותן (עמוד 22 שורות 30-35 לפרוטוקול), אך ההקלטה הנטענת לא צורפה כראיה,
22 וגם בתו של הנתבע, שהיא בגירה היום ולפי הנתען ידעה על נסיון הסחיטה הנטען סמוך להתרחשותו
23 (עמוד 21 שורות 2-12 לפרוטוקול) לא הובאה לעדות. בסיכומם של דברים ניתן לומר כי הגרסה
24 שהציג הנתבע בעניין זה לא היתה קוהרנטית, ולא מצאתי ליתן כל אמון בגרסה זו. לעומת זאת,
25 מצאתי ליתן אמון מלא בגרסת התובעות 2-4, אשר טענו כי לא היו דברים מעולם, וכי הנתבע לא
26 התבקש לשלם סכום כספי לידיהן, ולא שילם סכום כזה. התובעת 4 אף העידה כי למעט מפגש אחד
27 בלשכה, שנערך בנוכחות בתו של הנתבע, כלל לא היתה אינטראקציה ישירה בינה לבין הנתבע, והכל
28 התנהל באמצעות בית המשפט (עמוד 15 שורות 30-36 לפרוטוקול, ועמוד 16 שורות 1-9), וכאמור
29 אני מוצאת ליתן אמון מלא בעדותה.

30 הנתבע לא הוכיח אפוא כי קמה לו ההגנה של "אמת בפרסום".

31 15. ב. הגנת תום לב - הגנת תום הלב חלה בהתקיים שני תנאים מצטברים - כי הנתבע עשה את
32 הפרסום בתום לב; וכי התקיימה אחת מהנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק איסור

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

- 1 לשון הרע. הנתבע טען כי קמה לו הגנת תום הלב, בהתאם לכל אחת מן החלופות שבסעיפים 15(2)
- 2 עד 15(7) לחוק.
- 3 הנתבע לא פירט בסיכומיו איזו חלופה מבין החלופות האמורות הוכחה לטענתו, אלא טען
- 4 להתקיימותן בכלליות תוך הפניה לכתב ההגנה. איני סבורה כי הוכחה בענייננו התקיימותה של
- 5 הגנת תום הלב, בהתאם לאיזו מן החלופות שבחוק, אשר חלקן כלל אינן רלבנטיות לענייננו.
- 6 ראשית, נוכח הראיות שהוצגו לפניי סבורה אני כי הפרסומים לא נעשו בתום לב, אלא מתוך
- 7 כוונה לפגוע בתובעות 2-5 ולהרתיע אותן מלקיים את תפקידן, ולמעשה די בכך כדי לשלול את הגנת
- 8 תום הלב.
- 9 שנית, בעדותו הפנה הנתבע לחלופה שעניינה הבעת דעה על עובדות בשירות הציבורי (החלופה
- 10 שבסעיף 15(4) לחוק, עמוד 24 שורה 11 לפרוטוקול), ודומה כי זו החלופה המרכזית עליה ביקש
- 11 להתבסס. כן ציין הנתבע כי ביצע את הפרסומים על מנת להזהיר את הציבור שלא לקבל עזרה
- 12 מעובדות הרווחה (עמוד 23 שורה 23 לפרוטוקול).
- 13 התובעות 2-5 אכן היו בתקופה הרלבנטית נושאות משרה ציבורית, אשר עסקו מתוקף
- 14 תפקידן בענייניו של הנתבע. לנתון זה משמעות במסגרת עריכת האיזונים הנדרשים במסגרת חוק
- 15 איסור לשון הרע, בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי. הפסיקה עמדה בהקשר זה על כך שמן
- 16 הצד האחד, כאשר מדובר בדברי ביקורת על גורמי שלטון יש לנקוט משנה זהירות בטרם הטלת
- 17 חבות משפטית, ויש לייחס לחופש הביטוי משקל מיוחד; ומן הצד השני, על בית המשפט להבטיח
- 18 כי שם הטוב של אנשי ציבור ושל גופים ציבוריים לא יהפוך להפקר (ראו עניין עיריית כפר סבא,
- 19 פסקאות 12-15 והאסמכתאות המובאת שם. כן ראו חיים ויסמונסקי "התמודדות עם פרסומים
- 20 פוגעניים במרחב המקוון כלפי עובדי ציבור" **נקודת מפגש**, גליון 11 (2016)).
- 21 בענייננו, כלל הנתבע בפרסומים שפרסם ביטויים הכוללים העלבות, גידופים והכפשות - כולל
- 22 הכינויים "חוטפת ילדים", "ראש הנחש", "מפלצת גרמניה", "הורסת משפחות" - וכן טענה
- 23 למעשים פליליים חמורים, אשר כאמור לא הוכחו. לא ניתן לראות באיזה מדבריו אלו של הנתבע
- 24 משום הבעת דעה עניינית על פעולות ומעשים של משרתי ציבור. הנתבע ציין כי היו לו השגות כלפי
- 25 הפעולות והמעשים שנעשו בענייניו ובעניינה של בתו, וכי סבר שנוהגים בהם שלא כדיון, אולם גם
- 26 בסיטואציה כאמור היה על הנתבע להימנע מפרסום דברים מכפישים ופוגעניים, והיה עליו להעלות
- 27 את כל טרוניותיו באפיקים המתאימים והמותרים על פי דין. אפנה לעניין זה לדברים שנכתבו
- 28 בפרשה אחרת, אשר גם בה פורסמו דברי לשון הרע כנגד עובדת סוציאלית, היפים גם לענייננו שלנו:
- 29 "לא אחת נכתב כי נודעת חשיבות מיוחדת לחופש הביטוי,
- 30 לביקורת ולהבעת דעה בעניינים ציבוריים ובכל הנוגע למי
- 31 שנושאים במשרות ציבוריות ושיפוטיות, המהווים אמצעי בקרה
- 32 ופיקוח טבעי ויעיל על רמתם המקצועית והמוסרית של נושאי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-07-21120 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 משרות ציבוריות, שבלעדיהם לא יכון משטר דמוקרטי [רע"פ
2 2660/05 אונגהפלד נ' מ"י (פורסם בנבו, 13.8.08)].

3 חשוב לשוב ולציין, כי עובדי ומשרתי ציבור, ובכלל זאת רופאים,
4 אחיות, עובדים סוציאליים, קציני מבחן, שרים, שופטים או בעלי
5 משרות ציבוריות או שיפוטיות אחרים, מחוייבים מתוקף
6 תפקידם לקבל לעתים החלטות קשות, ולנקוט בצעדים או
7 בפעולות שתוצאותיהן והשפעתן על התנהלותם ואורח חייהם של
8 אזרחים, אינה פשוטה. לפיכך, מחובתם של כל משרתי הציבור
9 לנהוג במקצועיות, בסובלנות, בהבנה ובאמפתיה לקשיים של
10 אותם אנשים שהחלטות מתייחסות אליהם, ומעל לכל - לנהוג
11 בטוהר מידות ובתום לב.

12 ואולם, ביטויים הכוללים גידופים, העלבות ואמירות משפילות
13 ומבזות, אינם תורמים ממשית ליעדים שלשמש קיים חופש
14 הביטוי. ביטויים אלו חוצים את קו הגבול, אשר מעבר לו חופש
15 הביטוי ייסוג בפני הזכות לשם טוב.

16 כאמור, כאשר עסקינן בביטויים המופנים לעובד ציבור, קשה
17 יותר לחצות את קו הגבול, ברם, כאשר זה נחצה - על בית המשפט
18 להעניק הגנה מיוחדת. הגנה זו מטרתה לשמור על מעמדו וכשרו
19 של השירות הציבורי למלא את משימותיו ולקיים את אחריותו
20 כלפי הציבור.

21 לא יעלה על הדעת שמי שחש נפגע מהחלטה כזאת או אחרת ינקוט
22 בלשון פוגענית, מעליבה, מכפישה, מאיימת או חלילה ינקוט
23 באלימות מילולית או פיזית, ויפגע בפרטיות או בשמם הטוב של
24 עובדי הציבור או של בני משפחותיהם.

25 ...

26 לא יכולה להיות מחלוקת כי אמירות המשוות את משיבה 1
27 לנאצית ומכנות אותה 'חוטפת ילדים' או 'שקרנית' אינם חלק
28 מהבעת ביקורת לגיטימית על תפקודה של משיבה 1 כעובדת
29 סוציאלית, ובצדק קבע בית משפט קמא כי מדובר בלשון הרע, וכי
30 מדובר ב'אמירות קשות ופוגעניות שיש בהן פולמוס אישי, אך אין
31 בהן כדי לקדם עניין ציבורי' (ע"א 15-03-43083 (תל-אביב-יפו) שם
32 טוב נ' דור דוברינסקי, פסקאות 4-6, 9 (30.11.2015) (להלן:
33 עניין שם טוב)).

34
35 הנה כי כן, אין כל מקום לקבל את טענתו של הנתבע כי תוכן הפרסומים דגן הוא בבחינת
36 הבעת דעה, המקנה לו את הגנת תום הלב בהתאם לחוק. מטעמים דומים אף לא מתקיימת ההגנה
37 שבסעיף 15(3) לחוק אשר עניינה הגנה על עניין אישי כשר, וכאמור לעיל אף לא הוכחו יתר החלופות
38 שבחוק.

39 שלישיית, בבחינת למעלה מן הנדרש אציין כי בנסיבות העניין אף קמה החזקה שבסעיף 16(ב)
40 לחוק לפיה הנתבע עשה את הפרסום שלא בתום לב - חזקה אשר לא נסתרה - זאת הן בהתאם
41 לחלופה שבסעיף 16(ב)(1), בהינתן מסקנתי לעיל כי האמור בפרסומים אינו אמת (והיות שהנתבע
42 היה חלק מן האירועים והעובדות לאמתן מצויות בידיעתו האישית, ניתן להוסיף ולקבוע כי הנתבע

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-07-21120 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 לא האמין באמיתות הדברים); והן בהתאם לחלופה שבסעיף 16(ב)(3) לחוק, שכן נוכח תוכן הדברים
2 והלשון המכפישה, הבוטה והפוגענית, יש לומר כי בכל מקרה הנתבע התכוון לפגוע במידה גדולה
3 מהסביר להגנת הערכים המוגנים שבסעיף 15 לחוק.

4 מסקנתי היא אפוא כי הנתבע לא הרים את הנטל להוכיח את התקיימותן של ההגנות
5 הקבועות בחוק.

6 משהוכח כי הנתבע פרסם לשון הרע, ומשנקבע כי לא מתקיימות בענייני ההגנות שבחוק
7 איסור לשון הרע, יש לבחון את שיעור הפיצוי אותו ראוי לפסוק לטובת התובעות בענייננו.

8 שיעור הנזק

9 16. התובעות עתרו לפיצוי בסך של 100,000 ש"ח לכל אחת מן התובעות. יודגש כי התובעות לא
10 טענו, וממילא לא הוכיחו, קיומו של נזק ממוני כתוצאה מן הפרסומים, אלא טענו לפיצוי ללא
11 הוכחת נזק מכוח הוראת סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע (לפיו ניתן לפסוק כפל פיצוי במקרים
12 של פרסום "בכוונה לפגוע") ולחלופין מכוח הוראת סעיף 7א(ב) לחוק.

13 לעניין אמות המידה לקביעת שיעור הפיצוי נקבע בפסיקה:

14 "בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר,
15 בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל,
16 בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה
17 בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל
18 מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת
19 פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן, התנהגותו של הניזוק לפני
20 פרסום ולאחריו עשויה להוות אמצעי שבעזרתו ניתן לעמוד על
21 נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על
22 שיעור הנזק והערכתו. כך, למשל, התנצלות על דברי לשון הרע
23 עשויה להקטין את הנזק שהם גרמו ובכך להשפיע על שיעור
24 הפיצויים (ראו סעיף 19 לחוק). חומרת הפגיעה ברגשותיו של
25 הניזוק ובשמו הטוב נמדדת לעתים בחומרת מעשיו וביטוייו של
26 המזיק. ודוק, אין בכך פיצוי עונשי. זהו נזק מוגבר המביא לפיצוי
27 מוגבר (aggravated) בשל התנהגות המזיק. כך, למשל, מזיק
28 היודע כי דבריו אינם אמת והעושה כל מאמץ בבית-המשפט
29 להוכיח את אמיתותם, עשוי לגרום להגברת נזקו של הניזוק ובכך
30 להגביר את הפיצוי שלו הוא יהיה זכאי" (רע"א 4740/00 אמר נ'
31 יוסף, פ"ד נה (5) 510, 525 (2001). כן ראו עניין נודלמן, פסקה 55).

32
33 עוד אזכיר כי הסמכות לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק בעוללת לשון הרע "קיימת לא רק
34 כאשר שיעור הנזק לא הוכח אלא גם כאשר לא הוכח עצם קיומו" (עניין פלבסקי, פסקה ד').

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 אבחן תחילה את השיקולים הצריכים לעניין הרלבנטיים לכל התובעות, ובמסגרת בחינת
2 סכום הפיצוי ביחס לכל אחת מן התובעות, אתיחס גם לשיקולים הפרטניים הנוגעים לכל אחת
3 מהן.
4 17. השיקולים הכלליים הצריכים לעניין מושכים בענייננו למספר כיוונים.
5 מן הצד האחד, עמדתי לעיל על הביטויים הפוגעניים והמכפישים שכלל הנתבע בפרסומים לגבי
6 התובעות 2-5, אשר עשו מלאכתן כעובדות סוציאליות בשירות הציבורי. כאמור כאשר נחצה קו
7 הגבול ביחס לעובד ציבור על בית המשפט להעניק הגנה אשר "מטרתה לשמור על מעמדו וכשרו של
8 השירות הציבורי למלא את משימותיו ולקיים את אחריותו כלפי הציבור" (עניין שם טוב, פסקה 6).
9 ועל כן, כאשר נחצה אותו קו גבול "חובה על בתי המשפט להטיל עונש ממשי ומרתיע, ולחייב את
10 הפוגעים בשמו הטוב של עובד הציבור ובפרטיותו, בתשלום פיצויים ראויים. אומנם אין פיצוי כספי
11 שיכול לפצות על עגמת הנפש שנגרמת לנפגע ולבני משפחתו כתוצאה מהוצאת הדיבה, אך חיוב
12 בפיצוי ראוי אמור להרתיע את הפוגע ואחרים שכמותו" (שם).
13 עוד יש ליתן משקל בענייננו להתנהגותו של הנתבע, אשר נמנע מלפעול להסרת הפרסומים
14 מדף הפייסבוק שלו גם לאחר הגשת התביעה, וגם לאחר הדיון שהתקיים לפניי ביום 29.4.2019
15 (ויצוין כי הטענה שהעלה הנתבע באותו דיון כי דף הפייסבוק שלו נחסם לא הוכחה). עוד יש ליתן
16 משקל לכך שהנתבע עמד על הטענה בדבר ביצוע עבירות פליליות על ידי התובעות, גם בתצהיריו וגם
17 בדיון לפניי, וכאמור לעיל מסקנתי היא כי ביצוע עבירות כאמור לא הוכח. כן אציין כי לא מתקיימות
18 בענייננו איזה מן ההקלות בקביעת סכום הפיצויים, המנויות בסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע.
19 מן הצד השני, אני רואה ליתן משקל משמעותי לנסיבות האישיות של הנתבע. כמתואר לעיל
20 ברקע הדברים הליך של הוצאת צו נזקקות ביחס לאחת מבנותיו של הנתבע. הנתבע התנגד להליכים
21 שהתנהלו וסבר כי נעשה עוול לו ולבתו. מדובר בסיטואציה אנושית קשה ורגישה, המעוררת מטבע
22 הדברים אמוציות חריגות, וגם התובעת 2 העידה בהקשר זה כי הנתבע "נכנס לסחרור מולנו. זה
23 סחרור שבא לביטוי באמירות ובמעשים" (עמוד 11 שורות 12-13 לפרוטוקול).
24 עוד אציין כי הנתבע הוא אדם פרטי, והוא העיד כי הוא מתקיים מהבטחת הכנסה ומתגורר
25 במקלט (עמוד 28 שורות 1-9 לפרוטוקול. לשיקול שעניינו מעמדו ומצבו הכלכלי של הנתבע ראו עניין
26 נודלמן, פסקאות 64-73, 76), ואוסיף, לעניין שיקול ההרתעה בעניינו של הנתבע הקונקרטי (להבדיל
27 משיקולי הרתעה רוחביים), כי משמדובר באדם שהפרוטה אינה בכיסו, דומה כי גם בקביעת
28 סכומים מתונים יחסית יהיה כדי להרתיעו מביצוע פרסומים דומים בעתיד. גם העובדה שהתובעות
29 2-5 הן עובדות ציבור, אשר הגישו את התביעה גם בכובען ככה, מצדיקה את העמדת סכומי הפיצוי
30 על סכומים מתונים יחסית, בדומה לתביעה המוגשת על ידי הרשות הציבורית עצמה (השוו: עניין
31 גלילי, פסקה 19).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

- 1 לבסוף אציין כי בנסיבות העניין, ובשים לב לרצף הפרסומים, דומה בעיני כי הפרסומים אכן
2 נעשו "בכוונה לפגוע", כפי שטענו התובעות, ולנתון זה יש ליתן משקל בקביעת סכום הפיצוי, אולם
3 נוכח הנסיבות האישיות האמורות לעיל, לא מצאתי לקבוע "כפל פיצוי", בהתאם לסמכות שבסעיף
4 (אג) לחוק איסור לשון הרע.
- 5 18. לצד שיקולים אלו יש כאמור לבחון גם את הנסיבות הפרטניות הנוגעות לכל אחת מן
6 התובעות 2-5 ולפרסומים הקונקרטיים ביחס אליה, ולקבוע את שיעור הפיצוי לו כל אחת מהן
7 זכאית, וכך אעשה להלן (מהכבד לקל):
- 8 א. התובעת 4 - מוריה מאיר - התובעת 4 מופיעה בכל שבעה הפרסומים. במסגרת הפרסומים
9 כונתה התובעת 4 בכינוי גנאי כגון "חוטפת ילדים [ה]ורסת משפחות", "נבלה סרוחה", הנתבע קרא
10 ל"זהירות ממנה", ואף ייחס לה מעשה של שחיתות כאשר לטענתו שילם לה סכום כספי על מנת
11 שלא תטפל בתיק שלו. הנתבע ציין את היישוב בו התובעת 4 מתגוררת, ולחמישה מן הפרסומים אף
12 צירף את תמונתה (ואעיר כי בכתב התביעה צוין כי לפרסום השלישי צורף גם סרטון, אך הסרטון
13 לא צורף בפועל לכתב התביעה ולא היה בידי ב"כ התובעות במועד הדיון, ולכן התובעות לא עמדו
14 על הטענת לעניין צירוף הסרטון, עמוד 12 שורות 1-2 לפרוטוקול). מעדותה של התובעת 4 לפניי
15 התרשמתי כי הפרסומים פגעו בה, וכי בעקבותיהם היא חשה מאויימת, והיא אף העידה שהתלבטה
16 האם להגיש תלונה במשטרה ונמנעה מכך מתוך חשש שהדבר יוביל להסלמה. כן הצהירה התובעת
17 כי בעקבות הסלמת הדברים אל מול הנתבע, ובכלל זאת הפרסומים, הפסיקה היא את הטיפול
18 בתיק של הנתבע (סעיף 21 לתצהיר. וכך העידה גם סגנית מנהלת מחוז דרום באגף הרווחה, הגבי
19 רחל פוסטולובסקי, עמוד 8 שורות 7-8 לפרוטוקול).
- 20 נוכח מספר הפרסומים, תוכנם, תוך מתן משקל לחזרתיות המסויימת בפרסומים, וכלל
21 נסיבות העניין, אני מחייבת את הנתבע בפיצוי התובעת 4 בסך של 26,000 ש"ח.
- 22 ב. התובעת 2 - גב' פנינה מנס - הפרסומים בהם קיימת התייחסות לתובעת 2 הם הפרסומים
23 השני והשישי. בפרסום השני נכתב "ראש הנחש פנינה שתקברי אמן", ו"פנינה הנבלה" ובפרסום
24 השישי, בו נטען לשחיתות של התובעת 4 ולהתעללות, נכתב "כחה אמרה בעל הבית רווחה פנינה
25 מנס". לפרסום השני צורפה גם תמונה של התובעת 2.
- 26 התובעת 2 שימשה בתקופה הרלבנטית כמנהלת הלשכה השכונתית תלפיות מזרח, והביטויים
27 שנכתבו כלפיה הם פוגעניים וקשים. נתתי דעתי לכך שבפרסום השני צוין השם הפרטי בלבד של
28 התובעת 2, אך כי מן הצד השני לפרסום זה צורפה תמונתה, ולאחר איזון בין כל השיקולים
29 הרלבנטיים, אני מחייבת את התובע בפיצוי התובעת 2 בסך של 8,000 ש"ח.
- 30 ג. התובעת 3 - טובה שנקולבסקי - הפרסומים בהם נזכרה התובעת 3 הם פרסומים 2 ו-4.
31 בפרסום 2 מכונה התובעת 3 "נבלה סרוחה" ומיוחסת לה עבירה פלילית של נטילת שוחד, כשלפי
32 הנתען נטלה סכום כסף כדי לאפשר לנתבע להתראות עם בתו, ובפרסום הרביעי טען הנתבע כי שולם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 לה סכום כסף על מנת שלא תטפל בתיק שלו. מבחינת תוכן הדברים מדובר אפוא בהאשמות חמורות
2 ובוטות. לפרסום השני צורפה גם תמונה של התובעת 3. התובעת 3 העידה כי ראתה תגובות אשר
3 "לא היו נחמדות" בהתייחס לפוסטים שפרסם הנתבע. כן תיארה התובעת 3 בסעיף 7 לתצהירה,
4 אליו הפנתה גם בעדותה, כי בתקופה הסמוכה לאותם פרסומים, במועדים בהם התקיימו דיונים
5 בענייניו של הנתבע ומשפחתו בבית המשפט, איים הוא עליה וקילל אותה, מה שהגביר את תחושת
6 חוסר הבטחון שלה.

7 לצד האמור, עמדתי לעיל על כך שהתובעת 3 צויינה בשמה הפרטי בלבד ללא שם משפחה.
8 כפי שציינתי אין בכך כדי להוביל למסקנה כי אין מדובר בפרסום לשון הרע, שכן מתוך הקשר
9 הדברים מובן כי מדובר בעובדת סוציאלית, כיתר השמות הנזכרים בפרסומים, העובדות יחד עימה,
10 מה גם שכאמור לאחד הפרסומים צורפה גם תמונתה (והתובעת 3 העידה כי היא מכונה "טובה
11 עובדת סוציאלית, עמוד 13 שורות 12-13 לפרוטוקול). עם זאת לנתון זה יש ליתן משקל, שכן דומה
12 כי לא כל מי שנחשף לאותם פרסומים ידע לייחס את הדברים לתובעת 3, והדבר מצדיק על כן
13 הפחתה של סכום הפיצוי בעניינה.

14 לאחר איזון בין כל השיקולים הצריכים לעניין, אני מחייבת את הנתבע לשלם לתובעת 3 פיצוי
15 בסך של 7,000 ש"ח.

16 ד. התובעת 5- מיה קליין - התייחסות לתובעת 5 קיימת בפרסום השני, בו מצוין "וכמובן
17 המפלצת מיאה קליין כל מי שחוטפת ילדים הו מפלצת גרמניה". מדובר באמירה פוגענית, והתובעת
18 העידה בעדותה על תחושת האיום שחשה (אם כי העידה שהיתה פחותה מזו שחשה במקרים
19 אחרים, בהם מצאה לנכון להגיש תלונה במשטרה). כן יצוין כי לפרסום צורפה תמונתה של התובעת
20 5.

21 בהתחשב בכך שמדובר בפרסום אחד, ולאחר איזון בין כל השיקולים הרלבנטיים, אני
22 מחייבת את הנתבע בפיצוי התובעת 5 בסך של 4,000 ש"ח.

23 לבסוף אציין כי בכתב התביעה הוסיפו התובעות ועתרו לפיצוי בגין נזק לא ממוני ועוגמת
24 נפש, אולם משנפסק פיצוי ללא הוכחת נזק, אין מקום להוסיף ולפסוק פיצוי בגין עוגמת נפש (ראו
25 ראו ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, פסקה 79 לחוות דעתו של כב' השופט יי עמית (14.3.2016)).

26 19. בסיכומיהם הוסיפו התובעות ועתרו לפיצוי בגין עוולה של פגיעה בפרטיות מכוח חוק הגנת
27 הפרטיות. הנתבע טען כי בכתב התביעה לא התבקש פיצוי מכוח עילה זו, ועל כן יש לדחות את
28 המבוקש.

29 עיון בכתב התביעה מלמד כי בכותרת כתב התביעה צוין כי מהות התביעה היא פיצויים בגין
30 לשון הרע, ובפרק הסעדים נזכר חוק איסור לשון הרע בלבד. אמנם בגוף כתב התביעה צוין כי
31 בפרסומים יש גם משום פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(4) לחוק הגנת הפרטיות, אולם משלא התבקש

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 21120-07-16 עיריית ירושלים ואח' נ' אברג'ל

תיק חיצוני:

1 סעד מפורש בגין הפרת חוק הגנת הפרטיות במסגרת כתב התביעה, סבורה אני כי אין בידי התובעות
2 לעתור לסעד כאמור לראשונה במסגרת סיכומיהן.

3 בבחינת למעלה מן הנדרש אוסיף, כי גם אם יש לומר כי פרסום התמונות של התובעות, באופן
4 בו פורסם ונוכח הכיתוב המצורף לתמונה, מהווה עוולה לפי סעיף 2(4) לחוק הגנת הפרטיות, הרי
5 שמוכן כי לב העניין מצוי בענייננו בהפרת חוק איסור לשון הרע (ולמעשה יש בפרסום התמונות
6 להשפיל או לבזות נוכח האמירות הנלוות לתמונות). ספק האם במצב כגון דא יש מקום לפסוק פיצוי
7 נפרד-נוסף בגין הפרת הפרטיות (ראו והשוו למשל: ת.א. 71340/94 (שלום תל-אביב-יפו) **פרידמן נ'**
8 **ידיעות אחרונות**, פסקה 3 (23.9.1999); ת"א (שלום ירושלים) 21945-07-14 **פלוני נ' סמל**, פסקה 58
9 (31.1.2016)); ולכל הפחות נדרש היה ליתן בהקשר זה משקל לפיצוי שנפסק בגין העוולה של לשון
10 הרע, בגין החפיפה החלקית מבחינת הנזק (ראו והשוו: עניין גולן, פסקה 89), ואעיר בהקשר זה כי
11 בקביעת סכום הפיצוי בגין ביצוע עוולה של לשון הרע לקחתי בחשבון גם את פרסום התמונות.

12 20. מעבר לסעד הכספי עתרו התובעות להורות על הסרת הפרסומים, ובנסיבות העניין סבורה
13 אני כי אכן יש להורות על הסרת הפרסומים המכפישים מדף הפייסבוק של הנתבע. אעיר בעניין זה
14 כי הנתבע טען כי דף הפייסבוק שלו נחסם ואין באפשרותו להכנס אליו, אולם בסיכומיו ציין בא-
15 כוחו כי הוא נותן הסכמה למתן סעד של הסרת הפרסומים (והתחייב כי ימצא פתרון טכני בעניין).
16 לפיכך אני מורה כי הנתבע יסיר את הפרסומים דנן המופיעים בדף הפייסבוק שלו, בתוך שבעה ימים
17 ממועד מתן פסק הדין.

18 21. סיכומם של דברים - מכל הטעמים מפורטים לעיל, התביעה מתקבלת (בחלקה), והנתבע
19 מחוייב בתשלום פיצוי לתובעות בשיעור כולל של 45,000 ש"ח, בהתאם לפירוט והחלוקה שבסעיף
20 18 לעיל. בנוסף מחוייב הנתבע בהסרת הפרסומים בהתאם לאמור בסעיף 20 לעיל.

21 כמו כן, מחוייב הנתבע בהוצאות התובעות ובשכ"ט עו"ד, אשר בנסיבות העניין בכללותן
22 יועמדו על סך של 10,000 ש"ח.

23

24

25 ניתן היום, ז' כסלו תשפ"א, 23 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

26

ליאת בנמלך, שופטת

27

28

